

TÜRKİYE FİZİKSEL TIP VE REHABİLİTASYON DERNEĞİ
TURKISH SOCIETY OF PHYSICAL MEDICINE AND REHABILITATION

Türkiye Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Dergisi

TURKISH JOURNAL OF PHYSICAL MEDICINE AND REHABILITATION

EDITÖRDEN EDITORIAL

Değerli Meslektaşlarımız,

Artık branşımız için bir gelenek haline gelmiş Çubukçu Sempozyum'larının 40.sı 11-12 Aralık 2009 tarihinde büyük bir katılımı ile gerçekleştirildi. Bu senenin konusu kraniyo-servikal sistem ve çene eklemi sorunları idi. Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon branşının yanı sıra Diş Hekimliği, Plastik ve Rekonstrüktif Cerrahi ve Psikiyatri branşlarını da ilgilendiren ve toplumda oldukça sık görülen bu rahatsızlıklar multidisipliner yaklaşımla incelendi. Son derece verimli geçen sempozyumun ana konu başlıklarını bu ek sayıya sizlerle paylaşmanın literatüre büyük katkı sağlayacağını düşünüyoruz.

Çubukçu Sempozyumu, Prof. Dr. Ender Berker'in aile adına yaptığı bir konuşma ile başladı, Prof. Dr. Cihan Aksoy'un sempozyumun özetini yaptığı bir konuşma ile son buldu. Sempozyumda artık gelenek haline gelen genç araştırmacılar için verilen ödüller de sahibini buldu. Aşağıda Ender Hocamızın açılış ve Cihan Hocamızın kapanışta yaptıkları konuşmaların bir bölümünü bulabilirsiniz. Çubukçu ailesine branşımıza yaptığı katkılardan ötürü Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon camiası adına teşekkürlerimizi sunarız.

Türkiye Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Dergisi
Editörler Kurulu adına
Prof. Dr. Dilşad Sindel (Editör)

"Çubukçu Sempozyumu Başkanları, Sevgili Meslektaşlarım ve Çubukçu Ailesi,

Kırk yılı aşkın bir süre çalıştığım Anabilim Dalım ve kendi adıma hoş geldiniz diyorum ve katıldığınız için teşekkürlerimi sunuyorum. Bundan 45 yıl önce kaybettiğimiz Çubukçu Hoca'yı tanıyan ve beraber çalışmış olan değerli hoca ve meslektaşlarımızın pek çoğu artık aramızda yoklar. Çubukçu Sempozyumları'nın bu günlere taşınmasında onlara çok değerli emekleri ve katkıları için minnetlerimi sunuyorum ve artık aramızda olmayan sevgili hoca ve meslektaşlarımızı huzurunuzda sevgi ve hürmetle anıyorum. Çubukçu Hoca ülkemizde sivil Fizik Tedavi'nin kurucusu ve temel taşı idi. Dalımız kuruluşundan bu yana çok zor zamanlar geçirdi. 1960'lı yıllarda Rehabilitasyon dalını içermesiyle genişledi ve bugün her alanda vazgeçilmez bir hale geldi. Karşımda genç bilim insanlarını gördükçe gururlanıyorum ve onların gayretleri ile dalımızı çok daha iyi günlerin beklediğine inanıyorum. Çubukçu Hoca, ben ve Hoca'nın torunu Prof. Dr. Nadire Berker Yalçın, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Dalı'na gönül vermiş üç nesli oluşturuyoruz. Üçümüzün ömrü dalımızı yüceltmek amacı ile geçti. Bu nedenle Çubukçu Sempozyumları'nın devamını, bu sempozyumlarda Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon ailesinin birbirini tanımalarını, genç meslektaşlarımızın bilgi dağarcıklarının genişlemesinde bu sempozyumların katkıda bulunmasını gönülden diliyoruz. Sizlere bu sempozyuma katıldığınız, genç hoca ve meslektaşlarımızın bilgileri ile katkıda buldukları için gönülden teşekkür ederken sempozyumun hepimiz için verimli ve başarılı olmasını diliyorum, hürmetlerimi sunuyorum".

Çubukçu Ailesi adına
Prof. Dr. Ender Berker

Sevgili Meslektaşlarım,

Geniş kitleleri etkilediği halde halk ve büyük ölçüde hekimlerce hak ettiği önem verilmeyen gizli sorunlardan birisi de temporomandibular eklem (TME) rahatsızlıklarıdır. TME rahatsızlıkları (TMER) kimi kez yıllarca klinik yakınmaya yol açmadan basit bir açma kliği olarak sürerken, kimi kez de her lokmayı eziyet haline getiren, gülmeyi, esnemeyi engelleyen, insanı canından bezdiren bir tablo olarak karşımıza çıkar. TME birbiri ile tam bir uyum içinde çalışan çığneme kasları, baş ve boyun çevresi kasları, ligamanlar, diş, yanak, dudak ve tükürük bezlerinden oluşan stomatognatik sistemin bir parçasıdır. Bu sistemi oluşturan yapılar farklı branşlardaki hekimleri ilgilendirir. Bu yakın ve farklı boyutlardaki rahatsızlık kulak çınlamasından baş ağrısına, basit eklem sesinden ağız açamamaya kadar değişik semptomlarla kendini gösterir. Bunun sonucu olarak hastalar diş hekiminden nöroloji uzmanına, fizik tedavi uzmanından çene cerrahına, kulak burun boğaz uzmanından psikiyatriste kadar farklı hekimlerde çare ararlar. Multidisipliner ünitelerin ve bu yönde eğitilmiş hekimlerin azlığı nedeniyle her branş farklı bir çözüm arayışı içine girer, bu ise çoğu kez hasta ve hekim için özellikle uzun vadede tatmin edici olmaktan uzaktır.

Son 20 yılda TMER ile ilgili 4000 civarında çalışma yayınlanmıştır. Bu çalışmaların %45'i yeniden inceleme veya eleştiri, %17'si klinik çalışma şeklindedir, bu çalışmaların sadece %1'i randomize kontrollü klinik çalışmadır. Multidisipliner çalışmayı gerektiren ve bu nedenle özel birimlerce tedavi edilmesi gereken TMR için ülkemizde ilk kez multidisipliner özellikle kurulmuş ve aynı şekilde çalışmayı sürdüren tek klinik olan İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Çene Eklemi Hastalıkları Multidisipliner Tanı ve Tedavi Ünitesi "ÇEHTÜ" halen Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı bünyesinde faaliyet göstermektedir. ÇEHTÜ 1990 yılında dönem dekanı Prof. Dr. Korkmaz Altuğ'un katıldığı bir törenle resmen açılmış ve medyaya tanıtılmıştır. Ünite kurucusu ve koordinatörü o dönemden beri Dr. Cihan Aksoy olup yürütücüsü halen Prof. Dr. Ayşe Karan ve Doç. Dr. Demirhan Dıraçoğlu'dur. Ayrıca ünitenin multidisipliner çalışma sorumluluğunu Prof. Dr. Cihan Aksoy koordinatörlüğünde Prof. Dr. Haluk Keskin, Prof. Dr. Necat Tuncer, Prof. Dr. Ufuk Emekli, Prof. Dr. Atilla Arıncı, Prof. Dr. Sedat Özkan ve Prof. Dr. Mine Özkan paylaşmaktadır. Üniteye Perşembe günleri randevu ve sevk ile hasta kabul edilmekte ve her hasta o an ünitede görevli fizik tedavi kliniği hekimi, diş hekimliğinin en az bir branş hekimi, çoğu kez İlyazov psikiyatrisi ve plastik cerrahi maksillofasial bilim dalı hekimlerince görüşülüp tartışılmaktadır. Ölçünun durumuna göre farklı branşlardan (radyodiyagnostik, KBB, nöroloji...) konsültasyon istenebilmektedir. Sorunlu hastalar için gerek görüldüğünde önerilen ve dünyada ilk kez birimizce uygulanan Çene Okulu'nda iki hafta, haftada iki gün, iki saat teorik ve pratik eğitim programları yapılmış ve örnek olmuştur. Yararı açık uçlu çalışmalarla gösterilmiş ancak uzun dönem takipler tamamlanamamıştır. Son yıllarda ara verilmekle beraber zaman, mekân temini halinde tekrarlanmaktadır. Özgün egzersiz programı yüksek talebe rağmen eleman ve mekân sıkıntısı nedeniyle yalnızca perşembe günleri mevcut terapistlerden yardım istenerek ya da tarafımızca anlatılarak uygulanmaktadır. Polikliniğin hasta kaynağı muhtelif (SSK, Devlet hastaneleri, Askeri hastanesi, Üniversite hastaneleri FTR birimleri, hastanemiz ve diğer hastanelerin FTR poliklinik, nöroloji, diş hekimliği, KBB, psikiyatri, çene cerrahisi poliklinikleri ve nadiren kişisel başvuru). Talep çokluğu nedeni ile randevu süresi giderek uzamaktadır. Üniteden literatürlerden de görülebileceği üzere çok sayıda tez, araştırma, panel, kitap, özgün cihazlar, özgün egzersiz ve eğitim programları çıkmıştır.

Çalışmalar hala sürdürülmekte ve TME giderek daha iyi anlaşılacaktır. Bu özel sayıda yayınlanan pek çok bildiri İstanbul ÇEHTÜ'nün ürünüdür. Eklem sorunlarının gerçek nedenlerinin anlaşılması ve tedavilerinin çözümlenmesi için çok bilinmeyenli denklemler oluşturan TMER konusunda deneyim kazanmış multidisipliner ünitelerin oluşturulması gereklidir.

Prof. Dr. Cihan Aksoy
ÇEHTÜ Kurucusu ve Koordinatörü